

Conf. univ. dr. Sergiu Băltătescu

Universitatea din Oradea

www.sergiubaltatescu.info

Calitatea vieții de muncă

Curs 2.

Conceptul de fericire în Grecia antică

Oradea, februarie 2009

Aristip din Cyrene

- ▶ „Scopul nostru este plăcerea particulară, în vreme ce fericirea este suma totală a plăcerilor particulare, în care sunt cuprinse atât plăcerile trecute cât și cele viitoare. Plăcerea particulară o dorim pentru ea însăși, în timp ce fericirea este dorită nu pentru ea, ci pentru plăcerile particulare”{Laertios, 1997 #806, p. 113}

Epicur

- ▶ Și abținerea poate fi hedonică, de vreme ce pregătește uneori condițiile pentru sănătatea, bucuria și plăcerea viitoare

Teoria morală hedonistă

- ▶ “această plăcere este singurul bun, dar și că numai plăcerea proprie, pozitivă, momentană este un bun, indiferent de cauzele ei” {Aristip din Cyrene,

Platon

- ▶ critică intensivă a hedonismului
- ▶ fericirea este un ideal la care omul obișnuit are cu greu acces;

Platon

- ▶ spiritualul trebuie ferit de plăcerile trupești;
- ▶ cea mai mare justețe umană este asociată cu cea mai mare fericire și invers, omul cel mai injust este și cel mai nefericit;
- ▶ dorințelor și scopurilor unuia sau altuia dintre indivizi trebuie subordonate vieții comunitare;
- ▶ eudaimonia cetății ține de buna ei alcătuire (Frede, D. (2003). *Plato's Ethics: An Overview*. în: E. N. Zalta (Ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*).

Aristotel

- ▶ *eudaimonia*, adică trăirea în acord cu “eul adevărat”.
- ▶ Curzer (1990), două interpretări filosofice ale *Eticii...*:
 - ▶ *intelectualiste*, potrivit cărora doar contemplarea produce fericire
 - ▶ *inclusiviste*, pun și acțiunea morală ca sursă a fericirii.
 - ▶ (Curzer, H. (1990), Criteria for Happiness in Nicomachean Ethics I 7 and X 6-8, *The Classical Quarterly*, vol. 40, nr. 02, pp. 421-432=.

Aristotel

- ▶ „Să nu considerăm pe nimeni fericit atâta timp cât trăiește”
- ▶ „Copii considerați fericiți sunt numiți astfel în virtutea speranțelor care se pun în ei. Căci pentru fericire este nevoie [...] de o virtute (*aretê*) perfectă și de o viață la fel. Aceasta pentru că multe schimbări și felurite întâmplări intervin de-a lungul vieții și nu este exclus ca omul cel mai prosper să cadă la bătrânețe în cele mai mari nenorociri” (Aristotel (1998). *Etica nicomahică*. IRI, București).

Aristotel

- ▶ satisfacerea nevoilor.
- ▶ Starea de fericire este cea în care omul simte că nu mai are nevoie de nimic fericirea este bunul ultim:,,
- ▶ Pe ea o dorim totdeauna pentru sine și niciodată pentru altceva, pe când onoarea, plăcerea, inteligența și orice virtute le dorim atât pentru sine (căci și chiar dacă n-ar duce la nimic, noi tot am simți un impuls către toate acestea), cât și de dragul fericirii, pe care credem că, prin intermediul lor, am putea-o atinge. Dar fericirea nimeni nu o caută de dragul acestor lucruri, nici de dragul altora, oricare ar fi ele.” Aristotel (1998). *Etica nicomahică*. IRI, București, p. 36

Pentru a fi fericit, omul are nevoie de:

- ▶ suficiente bunuri externe;
- ▶ sănătate;
- ▶ posibilitatea de a practica și chiar practica virtuțile morale (precum curajul, cumpătarea, justiția, generozitatea etc.);
- ▶ oportunitatea de a practica și practica propriu-zisă a virtuților intelectuale (precum știința și înțelepciunea contemplativă – ce activează partea divină a sufletului);
- ▶ prieteni;
- ▶ noroc

